

Karakter ve Değerler Eğitimi

Kavramsal Çerçeve

Dr. Fehmi Demir

Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı

Dersin İşleyişı

Ödevler

Derse Katılım

Sınavlar

Vize

Final

İletişim

 Siirt Üniversitesi

English

Kullanıcı Adı

Şifre

Sayıların Toplamı

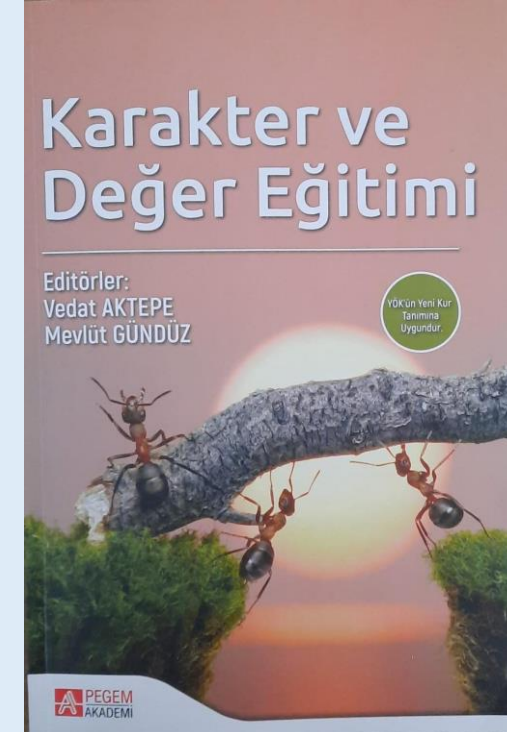
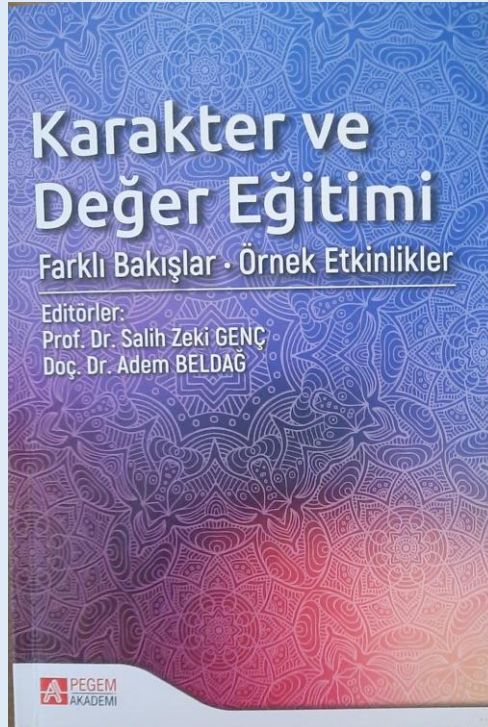
Oturum Açmak İçin Kalan Süre 04:47

fehmi.demir@siirt.edu.tr
drfehmidemir@gmail.com

484 211 1111-3187

Kaynaklar

- Editörler. Salih Zeki Genç-Adem Beldağ. **Karakter ve Değer Eğitimi**. Pegem Akademi Yayınları
- Editörler. Vedat Aktepe-Mevlüt Gündüz. **Karakter ve Değer Eğitimi**. Pegem Akademi Yayınları

Dersin İşlenişi

- Ahlak
- Tutum
- Değer
- Erdem/Fazilet
- Kişilik/Şahsiyet
 - Karakter
 - Mizaç/Huy
 - Benlik

Ahlak

- Bireysel ve toplumsal mutluluğu ve sürecin devamlılığını amaçlayan **değerler organizasyonu**dur.
- Bireylerin davranışlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini, bireysel ve toplumsal refahı düzene koyar.
- Toplumlara ve çağlara göre kapsamı ve içeriği değişebilen, bir kişi veya insan grubunca benimsenen **törel davranış kurallarının toplamını** oluşturmaktadır.

Ahlak-Etik

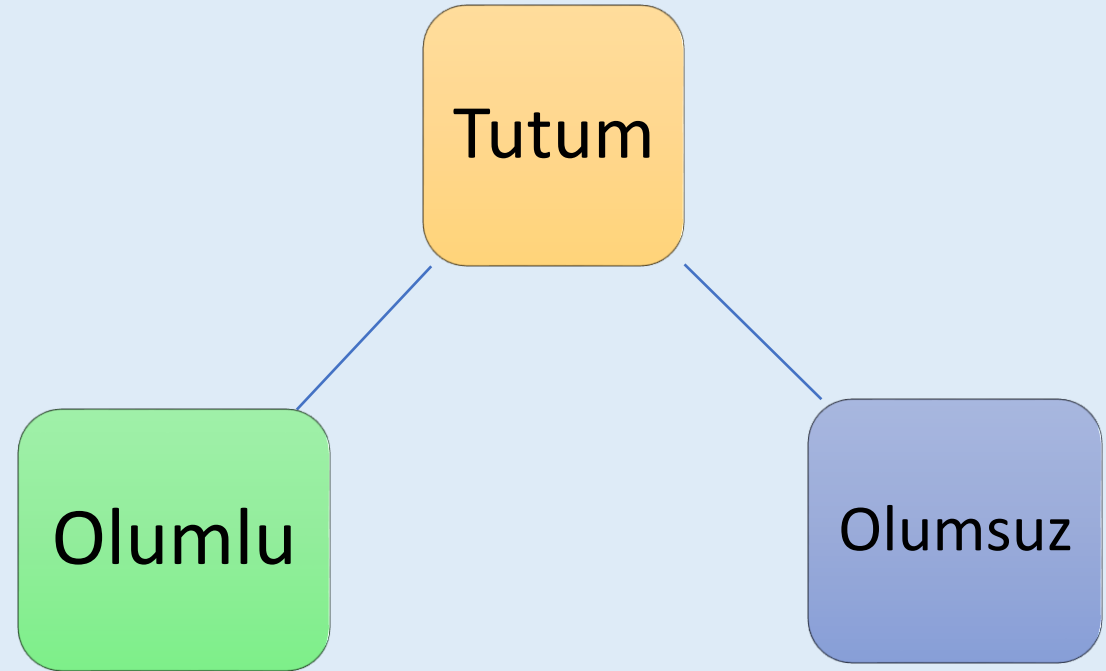
- Ahlak **töreleşmiş**, gelenekleşmiş doğru ve yanlışın yaşandığı **yaşam biçimi** iken etik bu pratiğin **teorik altyapısı**dır. Ahlak, etiğin uygulanması, sosyal hayattaki pratiğidir.
- Ahlak kapsamı açısından daha yerel iken etik daha evrenseldir.
- İkisinin de ortak noktası karakterdir.

Ahlak ve Eğitim

- Bireylerin içinde bulunduğu toplumda «iyi ahlak» **kaideleri oluşturur**, zaman içinde bunları **değiştirir** ve kendinden sonra gelen kuşaklara bu kaideleri **öğretmeye çalışır**. Bu süreçte birey hem öğrenen hem de öğreten rolündedir. Dolayısıyla ahlak, bir eğitim işidir ve en çok eğitim ile ilişkilidir. Bu nedenle eğitim sistemleri/politikaları bireylerin ahlaki gelişimlerini destekleyecek şekilde planlanmalıdır.

Tutum

- Belirli kişilere, nesnelere, olaylara ya da kurumlara karşı her zaman aynı türden olumlu, olumsuz veya yansız davranmamıza yol açan **sürekli ve değişmez inanç, duygu ve eğilim**dir.

Değer

- Bireylerin eylemlerini seçme, meşrulaştırma ve içinde bulundukları olayları değerlendirmelerine yarayan **ölçek veya ölçüt**.
- Toplumların büyük çoğunluğu tarafından kabul görmüş ve korunmaya çalışılan temel ahlaki ilkelere dayanan ortak amaçlar, inançlar, standartlar, yargılar ve kurallardır.
- Bireylerin davranışlarının nedenleri ile değerler arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır.

Değer ve Karakter

- Değerler bireylerin çevresi ile kurduğu etkileşim sonucunda içselleştirilen ve bireyin davranışlarının şekillenmesinde ayrı bir öneme sahip olan kişilik özellikleridir. Bu özellikler değer ile karakter arasındaki yakın ilişkiyi ortaya koyar. Kişiliğin ahlaki yönü olan karakter, bireyin içselleştirdiği ve ruhunda kökleşmiş değerler ile oluşur.
- «Bireyin karakteri onun kökleşmiş değerlerinin bütünüdür.»

Erdem/Fazilet

- Toplumca kabul görmüş, genellikle de ahlak ve din tarafından onaylanmış ve birey tarafından içselleştirilmiş değerlerdir. Yani erdem, ahlakın övdüğü ve ahlaklı olmanın gerektirdiği niteliklerin ortak adıdır.
- Ahlaki olan ile beraber ideal bir insanın tüm alanlardaki yetkinliklerini ifade etmek için kullanılmaktadır.

Kişilik/Şahsiyet

- Latince «persona» kavramından gelmektedir. Kişiler arasındaki farkları anlatmayı amaçlamaktadır.
- Kişilik, bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin; şahsiyet de bireyin toplumsal hayatı içinde edindiği insanlara yakışacak alışkanlıkların ve davranışların bütünüdür.
- Kişilik, bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden ve ferdin bütün özelliklerini yansıtan dinamik bir süreçtir.

Kişilik/Şahsiyet Özellikleri

- İnsanın külli özellikleri, bireysel farklılıklar ve bireysel özgünlük.
 - Kuramsal yapı/organizasyon
 - Gelişimsel bakış açısı
 - Tek oluş ve istikrar
-
- Bireyin kişiliğini bireysel kılan temel özellikleri karakter, mizaç, benlik, yetenek ve eğilimlerdir.

Karakter

- Davranışlardaki kalıcı eğilimlerdir.
- Doğum ile başlayan ve sosyal yaşantılar çerçevesinde gelişen bir süreçtir. Bu süreçte bireyin değerleri benimsemesiyle karakter gelişir. Benimsenen her değer kişiliğin bir parçası haline gelir. Bireyin tutum ve davranışlarındaki tutarlığı karakterini ortaya koyar.
- Karakterin en önemli özelliği kalıcılık/devamlılık/tutarlılıktır.

Mizaç/Huy

- Bir insanın duygusal ve devimsel hayatının özelliklerinin tümü olarak ifade edilmektedir. Mizaç da karakter gibi kişiliğin tümünü değil bir parçasını oluşturmaktadır. Mizaç, **karakterin biyolojik unsurlarına**, istidatlarından doğrudan gelen şeylere karşılık gelmektedir.

Benlik

- Bireyin kendini anlamlandırma sürecinde edindiği tecrübeler vasıtasıyla «kim olduğu ve nasıl biri olduğu» ile ilgili sorularının cevaplarına ulaştığı onu diğerlerinden ayıran özelliklerdir.
- Bireyin kendisini ve çevresini nasıl algıladığı ve kendini burada nasıl konumlandığı ile ilgilidir. Bu nedenle benlik, bireyin özellikleri, yetenekleri, değer yargıları, amaç ve hedeflerine ilişkin kanıların bütünüdür.

Benlik

- Benliğin gelişiminde **çocukluk dönemi ve bireyin etkileşimde bulunacağı çevreler çok önemlidir**. Benlik gelişimi erken dönemlerde başlasa da bu süreç yaşam boyu devam etmektedir. Özellikle üzerinde durulması gereken nokta bireyin benlik saygısının olumsuz yönde gelişmemesine dikkat edilmelidir ve bu sürecin olumlu şekillenmesinde özellikle aile ve yakın çevre fertlerinin etkisinin çok fazla olduğu bilinmelidir.

Yararlanılan Kaynaklar

- Çınar, F. (2019). Karakter ve Değerler Eğitimi. V. Aktepe ve M. Gündüz (Editörler). *Kavramsal Çerçeve*. Ankara: Pegem Akademi, ss.2-19.
- Başçı Namlı, Z. (2019). Karakter ve Değerler Eğitimi. S. Z. Genç ve A. Beldağ (Editörler). *Karakter Eğitimi ve Temel Kavramlar*. Ankara: Pegem Akademi, ss.2-19.